

КРАЄЗНАВСТВО

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

4 2010

Заснований 1927 року Українським комітетом
краєзнавства, репресований у 1930 році.
Відроджений 1993 року з ініціативи
Національної спілки краєзнавців України.

Головний редактор
Петро Тронько

Редакційна колегія
Олег Бажан —
заступник
головного редактора
Лев Баженов

В'ячеслав Горбик
Віктор Даниленко
Володимир Дмитрук —
відповідальний секретар

Олександр Завальнюк
Віктор Звагельський
Григорій Клепак
Олександр Лисенко
Руслана Маньковська
Андрій Непомнящий
Віктор Прокопчук
Олександр Реєнт
Олександр Рубльов
Віктор Савчук —

заступник
головного редактора
Анатолій Ситник
Тарас Чухліб
Ганна Швидько

Засновники:
Національна спілка
краєзнавців України,
Інститут історії
України НАН України

Поштова адреса:
01001, м. Київ-1,
вул. Грушевського, 4, кім. 212
тел. 278-53-05,
279-13-88

Електронна пошта:
bazhanclio@ukr.net

4
2010

ЗМІСТ

ДО 925-РІЧЧЯ МІСТА ЛУЦЬКА

Ігор Пасюк (м. Луцьк)	
СРІБНІ ТА ЗОЛОТІ МОНЕТИ ЛУЦЬКА У XIV- XVI СТ	5
Валентина Петрович (м. Луцьк)	
ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ ВОЛИНСЬКОГО	
ВОЄВОДСТВА ТА МІСТА ЛУЦЬКА XV – 60-X РР. XVI СТ.....	9
Геннадій Бондаренко, Микола Кузьмич (м. Луцьк)	
УВІЧНЕННЯ ІСТОРИЧНИХ ПОСТАТЕЙ ТА ВАЖЛИВИХ ПОДІЙ У	
ПАМ'ЯТНИКАХ ЛУЦЬКА	16

ЦЕРКОВНО-ІСТОРИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО: ВИТОКИ ТА СУЧАСНИЙ ДИСКУРС

Микола Костриця (м. Житомир)	
РОЛЬ РЕЛІГІЙНОГО КРАЄЗНАВСТВА У ДОСЛІДЖЕННІ МАЛОЇ	
БАТЬКІВЩИНИ	27
Олена Калінович, Юрій Коптюх (м. Переяслав-Хмельницький)	
АРХІТЕКТУРА ТА ІКОНОПИС ОСТРІЙСЬКОЇ ПОКРОВСЬКОЇ	
ЦЕРКВИ	37

КРАЄЗНАВСТВО В ОСОБАХ

Людмила Алексашикіна (м. Черкаси)	
ВНЕСОК ІСТОРИКА Д. І. ЯВОРНИЦЬКОГО В ДОСЛІДЖЕННЯ ТА	
ЗБЕРЕЖЕННЯ ПАМ'ЯТОК КОЗАЦЬКОЇ ДОБИ	45
Михайло Красиков (м. Харків)	
НЕПАТРІАРХАЛЬНИЙ ПАТРІАРХ (ДО 80-РІЧЧЯ І. Ю. САРАТОВА)..	56
Володимир Нікольський (м. Донецьк)	
ЛІТОПИСЕЦЬ ДОНЕЦЬКОГО КРАЮ (ДО 80-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ	
А. М. САБІНИ)	60
Василь Миленко (м. Пирятин)	
ПРО ТИХ, ХТО ПОРУЧ. ГРАНКИ ЖИТТЯ ГРИГОРІЯ БАЖАНА	62

МУЗЕЙНИЦТВО В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ ТА ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ

Лариса ДУДКА (м. Ніжин)

АНТИРЕЛІГІОЗНАЦІЯ МУЗЕЇВ ТА МУЗЕЄФІКАЦІЯ КУЛЬТОВИХ СПОРУД: ДВІ ПАРАЛЕЛІ НАСАДЖЕННЯ РАДЯНСЬКОЇ МОДЕЛІ ДЕРЖАВНО-ЦЕРКОВНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ В КІНЦІ 1920-Х – 1930-Х РОКІВ 65

Надія Бойко (м. Переяслав-Хмельницький)

МУЗЕЙ-ДІОРАМА «БИТВА ЗА ДНІПРО В РАЙОНІ ПЕРЕЯСЛАВА І СТВОРЕННЯ БУКРИНСЬКОГО ПЛАЦДАРМУ ВОСЕНИ 1943 РОКУ» НАЦІОНАЛЬНОГО ІСТОРИКО-ЕТНОГРАФІЧНОГО ЗАПОВІДНИКА «ПЕРЕЯСЛАВ» (ДО 35-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ) 70

ВІТЧИЗНЯНЕ ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВО: ТРАДИЦІЇ, ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ

Руслана Маньковська (м. Київ)

САКРАЛЬНА ДЕРЕВ'ЯНА АРХІТЕКТУРА УКРАЇНИ В СВІТОВІЙ СПАДЩИНІ 78

Галина Денисенко (м. Київ)

КРИМСЬКА ВІЙНА В КУЛЬТУРНІЙ СПАДЩИНІ УКРАЇНИ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНИЙ ДИСКУРС 88

ДО 75-РІЧЧЯ СТАХАНОВСЬКОГО РУХУ

Анатолій Климов (м. Луганськ)

УЧАСТЬ МОЛОДИХ РОБІТНИКІВ ПРОМИСЛОВОСТІ ДОНБАСУ В СТАХАНОВСЬКОМУ РУСІ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 30-Х РР. ХХ СТ. 103

Олег Бажан (м. Київ)

ЗА КУЛІСАМИ СТАХАНОВСЬКОГО РУХУ 111

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ У СВІТЛІ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Максим Яременко (м. Київ)

УСПІХИ ТА НЕВДАЧІ «ОСВІТНЬОГО ДИСЦИПЛІНУВАННЯ» ПАРАФІЯЛЬНОГО ДУХОВЕНСТВА КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКОЇ ПРОТОПОПІЇ 1770-Х РР. 129

Олександр Завальнюк (м. Кам'янець-Подільський)

СТУДЕНТСЬКА МОЛОДЬ УКРАЇНСЬКИХ ДЕРЖАВНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ: ПРОБЛЕМА ВИЖИВАННЯ (1918-1920 РР.) 138

Тимур Михайловський (м. Миколаїв)

ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА МИКОЛАЇВЩИНІ У 20-Х РР. ХХ СТ 151

Ігор Андрухів (м. Івано-Франківськ)

ГОЛОД 1946–1947 РР. У ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЯХ УРСР (ЗА МАТЕРІАЛАМИ СТАНІСЛАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ) 162

НАЦІОНАЛЬНА СПІЛКА КРАЄЗНАВЦІВ УКРАЇНИ: ПАНОРАМА СУЧАСНОГО ЖИТТЯ

Григорій Клепак (м. Київ)

ВРУЧЕННЯ ПРЕМІЇ ІМЕНІ ДМИТРА ЯВОРНИЦЬКОГО–2010 171

Затверджено на засіданні Вченої ради Інституту історії України НАН України, протокол № 11 від 23 грудня 2010 р.

Постановою президії ВАК України журнал внесено до переліку наукових фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук за спеціальностями “Історичні науки” (Бюлетень ВАК України. — 2009. — № 8.)

Усі права застережені. Передрук дозволено тільки за згодою редколегії.

Журнал зареєстровано 6.12.1995

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 1722.

Електронна версія:
www.history.org.ua
www.nbuv.gov.ua
www.nsku.org.ua

© Національна спілка краєзнавців України

© Інститут історії України НАН України

Роланд Франко (м. Київ)

СТЕЖКАМИ НАУКОВО-КРАЄЗНАВЧОЇ ЕКСПЕДИЦІЇ 174

Ігор Куценко (м. Київ)

ЛІТЕРАТУРНИЙ МУЗЕЙ ІВАНА ФРАНКА НА ДНІПРІ 178

Євген БУЖЕТ (м. Київ)

«ШАМРАЇВСЬКІ ЧИТАННЯ» У ВАСИЛЬКОВІ 180

Олена Жам, Наталя Ткаченко (м. Переяслав-Хмельницький)

ДРУГА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ЕТНОГРАФІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«СЕРЕДНЯ НАДДНІПРЯНЩИНА: МАТЕРІАЛЬНА І ДУХОВНА КУЛЬТУРА» 183

ОГЛЯДИ

Богдан Мельничук, Віктор Уніят (м. Тернопіль)

ВІД «СЛОВНИКА» ДО «ІСТОРІЇ» 188

Тетяна Чубіна (м. Черкаси)

ПРО МІСТО, ДЕ КОЖНИЙ КЛАПТИК ЗЕМЛІ ДИХАЄ ІСТОРІЄЮ 190

Вимоги щодо оформлення 193

Про авторів 194